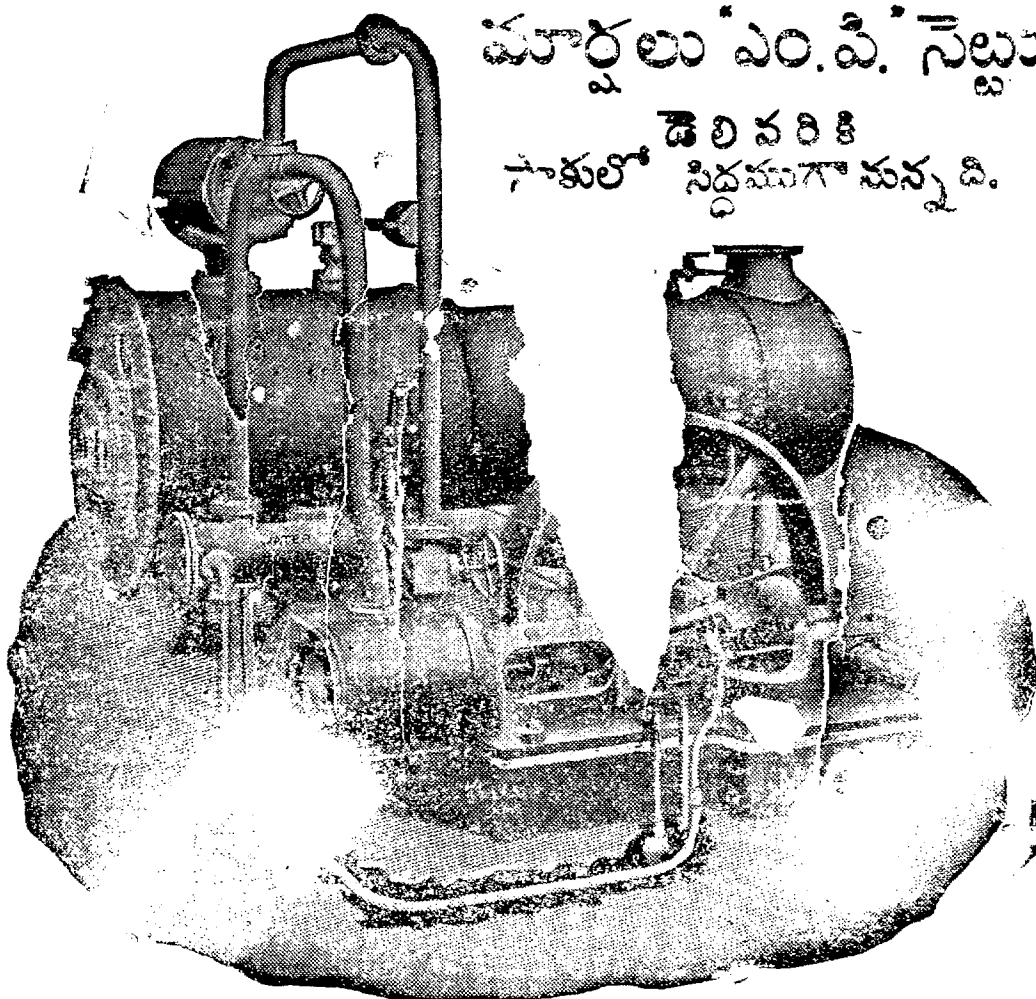

అంజనము

30219 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } జెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరునెల 3 తేది గురువారము } No. 176.
 సంపుటము. ౮ } చుక్కరివామసంవత్సర శాస్త్రీకమాస శుద్ధచవితి ౪. } సంచిక. ౧౭౬

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
 డెలివరికి
 సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాంబాయి, ఎంబెను, నూవర్ హీటరు, స్టిం, వాటర్ వైవింగు
 యంత్రమునాటిలో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
 యంత్రము వివరములు ధరలను ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు నను, డి.కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబాయి, మహారాష్ట్ర. నెం. 9. నెకండు తైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర పవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయముగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరతైలము

శబ్ది 1-కి 0-6-0

పండ్లపొడి

శబ్ది 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(4) కేసు 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయ
 వ్యాధి బాధపడుచుండిని. కొన్ని కేసులలో ప్రాణముకూడ
 విసికపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'యర్ధా మెడికల్
 హాలు' వారిచిన్న స్పెషల్ ఆస్ట్రాక్యూర్ అను డిప్యూటీ ధము
 ను సేవించుటచేతనే కేసు ఇప్పుడు సదిరు వ్యాధిలేక పోఖ్య
 మాగా నున్నాను.

జెంకురు
 4-8-20

ఆర్. ఎన్. చెట్టి

ఇదే మంచిరమయము

నీనుకమలాల పుష్ప కాగముల కెంపుల బం
 గారునగలున్ను వెల సరసముగాను వని శుద్ధ
 ముగాను దొరుకును. ఒక సారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శెట్టి అందు సరస్వ
 8078 217, వైశాలిబాదు - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

(వాసిన కపాళా ఖమ్మల జూడెను అశేషించక ఇప్పుడే మీకు
 ఒక ప్రతి "కామేశ్వరము" కంపెదము.
 స్వీకరించుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
 ఆరంభిల్లవా యావత్కాలము, 26, (బాచ్చి, మదరాసు.

తల్లరపడుదు !

G. Lakshmana Rao.

ఈ డిసంబరు తఖరులోగా అల్లాటు మెంటు పూర్తి కావలెను.

41 ఆచారప్రవీధి, జి. టి. మదరాసు.

గంధర్వశాస్త్రసి, రాయవరం, (గోదావరి.)

మ. న. య.

తండ్రి నిల్వనమా... తండ్రిల్లో పెండ్లియే.

భారత వ్యవహారములు

భారత వ్యవహారములు

నవంబరు 1 మంగళవారము

పట్టిక కాలము

సి. యస్. బ్రాహ్మణ బెంగళుర సెలవునుండి రాగానే కర్నూలు కలెక్టరుగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగాను నియమింపబడిరి.

యస్. డబ్ల్యు. స్టీవర్ట్ గారు చిత్తూరు జిల్లా చండగిరి డివిజనుకు మార్పబడిరి. ఏ. కె. లెటిగారు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగాను జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగాను నియమింపబడిరి.

గ్రెగోరీయన్ బాక్సును గూర్చి, విల్లియం, ఆస్ట్రేలియా న్యూస్ పాపర్ గారు ఏ జెన్సి నెవర్స్ డివిజను ఆడిషనల్ సెక్రటరీ జడ్జిలుగా నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్ కాలము

రావుసాహెబు జే. వెంకటనారాయణనాయుడుగారు రెజిస్ట్రేషన్ యన్ టెక్టర్లు జనరలుగా, సి. యం. ప్రియోగారు 1922 సం॥ జనవరి 1-న తేదీనుండి పింఛనుపుచ్చుకొనుటచే ఆస్థానే నియమింపబడిరి.

యం. మహమ్మదు హుస్సేను సాహెబుబహదూరుగారు స్పెషియల్ సెలవులో యన్ టెక్టర్లు జెనరలుచే చూచుటకు గూడ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూకాలము

బాబు శివరాంధోగారు ఏ జెన్సి న్యూస్ అసిస్టెంటు యన్ టెక్టర్లుగా నియమింపబడిరి.

క్రీనివాసరంగస్వామి అయ్యంగారు బెల్లారి సెం III పార్టీ స్పెషలు అసిస్టెంటు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

నాయని శేషగిరిరావు నాయుడుగారు బెల్లారి స్పెషలు డ్యూటీనుండి గోదావరి కృష్ణా స్పెషలు డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

వెంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు గోదావరి కృష్ణానుండి బెల్లారి స్పెషలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

అటవీ కాలము

బి. యస్. రైగాల్ గారు సెలవునుండి రాగానే గోదావరి డివిజను ఎగువభాగమునకు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్. మిచ్చెలుగారు తోయరు గోదావరి డివిజనుకు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

పట్టిక పర్యవేక్షకము

జోసెఫు జేమ్స్ ఓరీలిగారు సెలవు నుండి రాగానే గోదావరి పడమర డివిజను రెండవ సెక్టర్ యెగ్జిక్యూటివు యింజనీయరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వరిపాలనాకాలము

ములుకుట అయ్యరాయయ్యగారు కాకినాడ మ్యునిసిపాలిటీ 12 వ వార్డుకు కాన్సిలరుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

దివానుబహదూరు టి. కోదండరామ నాయుడుగారు హుస్సేను మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాలము

సి. హెచ్. శేషగిరిరావుపంతులుగారు రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డువారిచే గోదావరి జిల్లా యెడ్యుకేషనలు కాన్సిలరు పదవులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మిస్. మల్. ఫిలిప్స్ మద్రాసు గరల్స్ కేంజ్ అసిస్టెంటు యన్ టెక్టర్లుగా నియమింపబడిరి.

మినెలేనియస్ ప్రకటనలు

యస్. రాజగోపాల అయ్యంగారు జమ్మలమడుగు స్కూలు పాల్కు అసిస్టెంటు యన్ టెక్టర్లుగా నియమింపబడిరి.

యస్. యం. యస్. బారెటుగారు గోదావరి హెడ్ వర్క్ డివిజనుకు అసిస్టెంటు యెగ్జిక్యూటివు యింజనీయరుగా నియమింపబడిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు గంజంజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

యం. సుబ్బయ్యగారు బెల్లారి జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగా మార్పబడిరి.

కే. యం. మాధుల్లా గారు మద్రాసు జెనరలు హాస్పిటల్ లులో డివిజన్ డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

జి. వి. రామమోహనుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డ్ నెస్టిట్యూట్ లింద పని తేయుటకు నియమింపబడిరి.

పి. కే. కోమల గారు ఏ జెన్సి డివిజను మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

ప్రస్తుతాంధోళనము

అక్టోబరు 1 వ తేదీ న్యూస్ పేటను పత్రిక యిటులు వ్రాయుచున్నది.

భారత శత వివరణిని విశదపరచుట చాల దుష్టము. తంజినాపూర్ లో, మాపభాషను గూర్చియు, భిలాభుద్య మమును గూర్చియు, గాంధీపక్షమువారి చాక చక్రముల గూర్చియు విషయములు దెలియుచున్నవి. కాని భారత శత వివరణిని తెలుసుకొనుటకు ఆంగ్ల శత పాఠకులకు నిశ్చయ స్థితి లేదు. ఇందుకు దెలియుటలేదు. ఒక విషయము మాత్రము ముఖ్యముగా గమనింపవలయును. కామన్వెల్త్ లో యిప్పటివలె నెప్పుడును భారత సభ్యులు లేరుండయుండలేదు. ఆ సభ్యులు యిదివరలో పార్లమెంటు సమావేశము కాకున్నను భారత వ్యవహారముల నెప్పటి కప్పుడు దెలుపుచుండెడివారు. కర్నూలు వెడ్డిపుడుగారు మాత్రము కొంచెము తప్పు యిప్పుడు సభ్యులేలేరు. భారత రాజ్యాంగమంతటి కాన్సిలరులైన భారత సభ్యులైనను అధికార బాధ్యతను సంపూర్ణ పరచుటచే ఏమియు కా ర్యాచరణమునకు బూనుటలేదు. ప్రతివారమును వచ్చు వార్తలను చేర్చగా మాకు తెలుచున్న విషయము, ప్రాచ్య దేశములో నిద్ర పరకప్పుడును లేని ఆకాంతి పెరుగుచున్నది. ఈ వార్త యెంత వరకు నిజమో క్రిటికులవారి మాటలను గాని భారతీయుల ద్వారాగాని సరియైన విషయము దెలియుటలేదు.

మాపభాష విషయమును గూర్చి ముందు విచారించుము. నెల క్రింద వచ్చిన ప్రభుత్వ ప్రకటనలబట్టి మాద విప్లవకారులు మొదట వెల్లిన సైన్యములకు లాంగిరని తెలియుచున్నది. విప్లవకారులు చాలమంది ప్రాణములను కోల్పోయిరి. సైన్యబలము బాగుగ నుండుచే నెట్టెబరు మొదటివారములోనే విప్లవ మణచివేయుచున్నది యూహించియుంటిమి. గతవారము వచ్చిన వార్తలు విపరీతముగ నున్నవి. విప్లవ కారుల భావోద్వేగము అలాగే లేదని ప్రభుత్వమువారే ఒప్పుకొనుచున్నారు. అప్పటినుండి వచ్చిన తంజినాపూర్ లో పోరాటము జరుగుచునే యుండెననియు, ముసల్మాను నాయకులు మలబారులో కాలి ఫాతురాజ్య నాయకు లని ప్రకటించుచుండినయు దెలియుచున్నది. ఈ విప్లవమును గూర్చి మొదట తంజినాపూర్ పంపినపుడు దానికిని భారత మహమ్మదీయ కలవరమునకును సంబంధముండ నటుల దెల్పుచు యేదో యింటిదోపిడికి సంబంధించినదని రాజ ప్రతినిధిగారు తెల్పియుండిరి. పిమ్మట వచ్చిన వార్తల బట్టి చూడగా, మేమిదివరలో నూచించినట్లులే, కిలాఫత్ ఆందోళనమునకు, పంటలకు సంబంధించిన కష్టములు తోడ్పడుటయు, నిరాకరణోద్యమ ప్రచారకులు దిరుగుటయు దీనికి కారణమని తెలియుచున్నది. దక్షిణ హిందూస్థానములో మోపభాష ఒక్కతే మహమ్మదీయులు. వారి విషయమై ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ నుండవలెను. మద్రాసు రాజధానిలో వారే అధిక సంఖ్యాకులగుచు మహమ్మదీయులగుటచే, యిప్పుడు నియోగించిన మిలిటరీ సైన్యము, రెవెన్యూవము నాపివేయుటకు చాలియుండవచ్చును. లేకున్న నింకను కావలసిన సైన్యముల తెప్పించియుండవచ్చును. ఇతర మహమ్మదీయులలో టర్కీలో జరిగిన సంధివరతులు తెలిసినపిదప జాగ్రహము పుట్టిస్తే మాపభాషకు గూడ గల్గెనని యూహింపవచ్చును.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్ధోత్సాహము నుండి. మహమ్మదాలీ, షేకతాలీ, మున్నగు ఉత్తర హిందూస్థాన నాయకులనిర్బంధముల జూడ, రీడింగు ప్రభువు నాయకుల దొలగించి ఉద్యమ మపజయము గానింపజేయ ప్రయత్నించినటుల గానించుచున్నది. వేసవిలో ఉద్యమ ప్రచారమును, మలబారు అల్లరులను బట్టి చూడ నిర్బంధ మెట్లో జరిగి తీరవలయును. వానివలన మరింత వివరణి వచ్చును. నేరస్థులగు నాయకులు వెద్దవారును, రాజకీయరంగములో యితర మహమ్మదీయుల కన్న పేరెన్నికగాంచి న వారు నైయున్నారు. ఈ సందర్భమున, రాజ ప్రతినిధి నూతన సమస్య పరిష్కరింపవలసి యున్నదని చెప్పవలయును. భారత శతముగా మహమ్మదీయ ఆకాంతి అనాదినుండియు వచ్చున్నదే. కాని, మహమ్మదీయ రాజకీయాందోళనము యుద్ధ ఫలితముగ వచ్చినది. రాజధానిల క్రింద విచారణ చేయుటకు, యిండియా ప్రభుత్వము

జి. యస్. శంకరయ్యగారు గోదావరి జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.
సి. వి. కృష్ణస్వామిగారు కృష్ణా జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

మువారికి దివంగల్లో సత్తి ఆచారము లేదు. మహమ్మదాలీయు ఆయన సోదరుడను 1915 వ సంవత్సరములో నిష్పంధించబడి యుద్ధము ముగియవరకును జాగ్రత్తగ నుంచబడిరి. వారి వధవినప్పటికన్న ఇప్పుడువారికి ప్రభుత్వ వంచన గౌరవము గలదు. మహమ్మదాలీ యింగ్లీషు భాష అపాఠముగ వ్రాయును. ప్రాచ్య దేశములో ఆయనకుంటే ఆందోళనకారుడు ఉండబోడు. షేకతాలీ, సోదరునకుంటే యింగ్లీషు భాషాపరిచయము లేకున్నను, మాత్ర భాషలో మంచి కృత్యము గలవాడు. ఆయన రెండు సంవత్సరములనుండియు మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు రాజకీయోపన్యాసముల నిచ్చుచుండెను. వీరిలో బాటు డాక్టరు కిమలూగారు గూడ నిష్పంధమున నున్నారు. ఆయన పంజాబులో మిగుల లాభదాయకమగు న్యాయవాదివృత్తిని వదిలి యిస్లాము సేవ చేయుచుండెను. ఆయన పంజాబు కలవర మప్పుడు నిష్పంధింపబడినవారిలో ముఖ్యుడు.

అట్టి ఆసోదరులును, వారి సహచరులును, దౌర్జన్యవిరహిత అసహాయోద్యమములో కిలాఫత్ ఉద్యమము నెట్లు జరిపేర్చి రాయని ఆంగ్లేయునకు క్లిష్ట సమస్యగ నున్నది. ప్రస్తుత విషయముల బట్టి గాంధీ హిమ్మత్తును యెంతవరకు కొనసాగినో చెప్పటకు కూడ వీలులేదు. అది కార్చిచ్చు వలె దేశమంతటను వ్యాపించుచున్నదని ఆయన కిప్పులు ప్రపంచమునకు చాటుచుండురు గాంధీమాత్రము అట్లు బడాయి కొట్టుకొనడు. ఆయన యెప్పుడును దీక్షాతీతులు అరచుచుండును. అసహాయోద్యమము బెంగాలులో న్యూలు, కాలిలలో మాత్రమే పనిజేసిన తెలియుట కంతయు సంతోషము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు వైసుభాస్కరులగారు విద్యార్థుల సంఖ్య పాఠశాలలో 23 వంతులును కాలిలలో 27 వంతులును తగ్గిరనియు దానికి కారణము అసహాయోద్యమమనియు దెల్పుచున్నారు. ఇది నిజముగ తీవ్రముగ ఆలోచించవలసిన విషయమే. పరిపాలనా విధానమునై విరోధభావ ముండుటవలన పాఠశాలల బహిష్కరించుట యొక్కడను చూడలేదు. హిందువుడేయగు వైసుభాస్కరులగారు యీ యుద్ధమునకు విద్యకు భంగము గల్గినని చెప్పుచున్నారు.

పరిపాలనా విధానమును భంగపరచుట ఆర్థిక నిర్మాణమును కఠినపరచుట గాంధీ చేయవద్దమనించిన దేమి? అసహాయోద్యమము మహమ్మదీయమనించుకొనును. బాగుగ చెప్పినటుల ఉద్యమము విజయము గాంచినే భారత దేశము ప్రపంచముతో సంబంధము లేని కారాగారమగును. గాంధీయు, రాజప్రతినిధియు ఒకరినొకరు తెలిసికొనిన మూడు మాసముల క్రింద తెలుపబడెను. అందుకు ఫలితమేమియు కనుపడుటలేదు. అసలేమైనయున్నచో ముందు రావచ్చును. ఏలననగా కఠినభావన విచారణా సంఘములవారి సలహాలను, రాజ ప్రతినిధి యంగీకరించెను. అందు రౌలులు పట్టు రద్దు చేయుట గూడగలదు. దాని నెప్పుడును అమలులో నెట్టకున్నను, దానివలననే ప్రస్తుత ఆందోళనము సంప్రాప్తమయ్యెననవచ్చును. మహమ్మదీయ సత్త్వవర్తనను గౌరవించియే రీడింగు ప్రభువు కఠిన భావముల రద్దు చేయుట కంగీకరించెనని సిద్ధాంతిభిక్షులు దెల్పుచున్నారు. దీనికాయన ఒప్పుకొనడమింకను. రాజ ప్రతినిధి తన సమాలోచకులు జెప్పినటుల అసహాయోద్యమ స్థాపకుని, వాని మహమ్మదీయ సోదరులకువలె గౌరవించునా?

విద్యముగ తయారుచేయుటకు కృత్రిమ బోధములు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ దొరకును. తెలుగు భాష యందు గాని, ఇంగ్లీషు భాష యందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హరిన్ రోడ్, హంటుకోడ్ - మదరాసు.

ప్రతి ఆంధ్రుడును చదువదగిన గ్రంథములు
(1) ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్య చరిత్ర, మొ:- ప్రపంచములో పాత భాగమును ఆంగ్లేయ తెలుగు సంపాదించి రీతెలుపు గ్రంథము రూ॥ 1-1-0. (8207)
(2) అర్థ శాస్త్రము:- మన దేశమున దర్శిత భాగ అధికముగ నుండుటకు కాగణముల తెలుపును విశ్వవిద్య మధ్యస్థి యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ॥ 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు లుండవు. వలయువారు గ్రంథకర్త యగు మూమిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చర్చి గోపస్వామి, మహారాజగారి కాలేజీ, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1921-వ సం॥ నవంబరునెల 3 వ తేది

గురువారము

విల్లండు : యూనియనిస్టులు

విల్లండు ప్రతినిధులతో లాయరుజార్జి గారు రాయబారము జరుపుట దోసయిన ప్రతిపాదించుచు కొందరు యూనియనిస్టులు కామన్సునభి కొక తీర్మానము సంపాదించి, మొన్నటి దినమునందది చర్చకు వచ్చెను. ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యమును స్థాపించిన సిన్ ఫీరు కమ్యూనిటీలో రాయబారము నలుపుట యనభ్యుపని, యూనియనిస్టుల యుద్దేశము. మే మిదివరకు చెలిపినట్లు, విల్లండు సమస్య పరిష్కరింప బ్రయత్నించినపుడెల్ల యూనియనిస్టు లడ్డు తగులుచు, ప్రభుత్వ ప్రయత్నములకు విఘ్నము గలిగించుచుండిరి. ఈ మారు గూడ మరల నట్టి ప్రయత్నమునకు బూనిరి. ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించిన గ్రెట్టను గారు, విల్లండు సమస్య విషయమై ప్రభుత్వద్వారా మెటుల మారెనో తెలుపుచు, ప్రభుత్వమువారు తుదకు హంతకులకు లొంగిపోయిరిని విలపించెను. హంతకు లనన, సిన్ ఫీరు లని వీరి యుద్దేశము. బ్రిటీషు దేశమున కిట్టి యవమాన మిదివర కెన్నడును కలుగ లేదట. న్యాయ, క్రమములకు భంగము కలుగుచున్న దనియు, ప్రభుత్వమువారు వీరిని నిలువబెట్టనియెడల, విల్లండునందే గాక, ప్రపంచ మందంతటను బ్రిటీషువారి కనరము వాటిల్లుననియు, ఇండియా ఈజుప్టుదేశములలో గూడ ఇట్టి స్థితి యారంభమయ్యెననియు, వీరు హెచ్చరిక జేసిరి. న్యాయము, శాంతి, క్రమము లను పేర్లతో స్వాతంత్ర్యము నడ్డగించుటకు, యూనియనిస్టు లిదివరకు చెలిపెడి మామూలు వాదమునే వీరు మరల ప్రతిపాదించిరి సర్ మైకేలు ఓక్వయరు, సిజెన్ హం ప్రభువుగార్లు ఇట్టి వాదమునే ఆధారముగ నైకొని హైందవప్రజాశయనిరోధము నిమిత్తము ప్రయత్నము నలుపుచున్నారు. గ్రెట్టనుగారి వాద మందుచే నూతన మగునది కాదు. అభివృద్ధి నడ్డగించెడివారిట్టి వాదమునే జేయుచుండురు. స్వాతంత్ర్యభావని ముందర, ఇట్టి యడ్డగింపులు దొలగిపోక తప్పవు. అంధకారము పటాంఛ లగుచు పరాధీనత మరల తలపెత్తనేరదు.

స్వాతంత్ర్యప్రియు లిట్టి దుర్వాదమును సహించుటలేదు. లేబరు ప్రతినిధి యగు హెడ్డనుసను గారు, యూనియనిస్టులు తలపెట్టిన దున్నయిత్తుమును ఖండించిరి. లాయరుజార్జిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించిరి. కామన్సునభి వారు విల్లండుతో సంధి జేసికొనుట కిష్టపడక బోయినచో, సార్వభౌమునియొద్దకు బోయి తమ పదవిని వదలివైచెద మని, లాయరుజార్జి గారు చెప్పవలసి వచ్చెను. ప్రపంచమంతయు, స్వాతంత్ర్య నివాదభరితమై యుప్పురుచున్నది. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణకు కింకణము గట్టుకొని నటుల, యుద్ధసమయమునందు ఆంగ్ల దేశము వెల్లడించెను. ప్రపంచముసంగతి యటుండ తన సామ్రాజ్యమునందు పరాధీనత ననుభవించి, స్వాతంత్ర్యముకొరకు పరితపించుచున్న దేశముల కయినను, స్వేచ్ఛ నొసగ నవసరము లేదా?

విల్లండు దేశ సమస్యను పరిష్కరింపనిది, సామ్రాజ్య ప్రపంచమునందనునను ఆంగ్ల దేశము తలపెట్టి తిరుగుటకు వీలుండదు. వాషింగ్టను సమావేశ మునందు ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనకాలదు. ఇంతియ గాక, విల్లండు దేశస్థితి మిగుల విషమముగనున్నది. సిన్ ఫీరులు ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును సాగించుచు న్నారు. వారి నడగదొక్కుటకు ఎంతకాలమునుండియో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నై నికులను వారివైకింపుచున్నారు. కాని, నై నికలమువలన విల్లండు దేశస్థితిని చక్క బెట్ట వీలులేదని, ఇదివరకు వ్యక్తమయ్యెను పలువిధ ప్రయత్నములు విఫలము లయిన పిమ్మట, లాయరు జార్జిగారు సామన్యమార్గమునకు గడంగి, సమాధానమునకు బూనిరి. చాల వీలులేని అవసరము గలిగిన దప్పు, నై నికులను మరల జేర్చి దేశముపై నెక్కుడు వ్యయభారమును మోపుట భావ్యము గాదని, లాయరుజార్జిగారు కామన్సునభిలో చెలిపిరి. బలవన్మార్గములవలన ప్రయోజనము లేదనియు, విల్లండు ఇంగ్లండు దేశములకు సఖ్యము గుడిరిన గాని శాంతి స్థాపనగలుగ దనియు, లాయరు జార్జిగారు గ్రహించిరి.

పలువిధము లగు అనుభవములు తలపెట్టిన పిమ్మట, లాయరుజార్జిగారి మార్గమును గ్రహించి పని జేయుచుండ, యూనియనిస్టులు చేరి వ్యవహార మునంతను మొదటికి దెచ్చిరేసి, వారు ముందుగ రాజీనామా నిచ్చి తమయభిప్రాయమును తెలుపవలయునని దేశీయుల నడుగుటదప్ప, గత్యంతరమింకొకటి యుండబోదు. ప్రస్తుత సమయమున సమాధాన ము గుదురనిచో, ఎట్టి ముక్కు వాటిల్లునో లాయరు జార్జిగారికి తెలియును. స్వాతంత్ర్యప్రతికూల కమ్యూనిటీ సంతోష పట్టుటకు గాని, ప్రతిష్ఠను నిర్వహించుకొనుటకు గాని లాయరు జార్జిగారి సమయమున వెనుకంజ వైచుచోమాత్రము, విఘ్న సమస్యపరిష్కారము వారిచేతనండి బారిపోవును. సామ్రాజ్యమును బలహీనపరచెడి సాక ర్యములను సిన్ ఫీరు ప్రతినిధులు గోరుచో, సామ్రాజ్య సంరక్షణకొరకు ఎట్టి యుపద్రవము నయినను నెదుర్కొనుటకు తాము వెనుదీయమని లాయరు జార్జిగారు చెలిపిరి గాని, లాయరుజార్జిగారు విశాల దృష్టితో మెలగుచో నట్టి యుపద్రవమున కవకాశ ముండబోదు. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును మూలాధారముగ నైకొని, లాయరుజార్జిగారు సూటిగ ముందుకు నడుచుచో, ఎట్టి విఘ్నములు గలుగజాలవు. మూల సూత్రమును ఆధారముగ నైకొనక, తాత్కాలిక ప్రయోజన ముద్దేశించి పని చేయుచో, ఈ సమస్య సులభముగ పరిష్కారము గానేరదు. పిమ్మట కష్టాత్తాపము జెంది లాభము లేదు. ఆంగ్ల దేశముతిరుగుబాటువారితో సంధి జేసికొనుట కిది ప్రథమపర్యాయము గాదని, లాయరుజార్జిగారు కామన్సు సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేసిరి. ఇంతకుమున్ను, డక్షిణాఫ్రికాలో బోయర్లతో యుద్ధము సలిపి, ఆంగ్ల దేశము తుదకు వారితో సమాధానము జేసికొని, అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము నెసరియుండెను. అట్టితరీ, విల్లండుతో రాయబారము నలుపుట న్యూనత గ నెంచనక్కరలేదు.

సిన్ ఫీరు ప్రతినిధులు దప్పు విల్లండులో రాయబారమునలుపుట కింకొకరు లేరని, లాయరుజార్జిగారు స్పష్టపరచిరి. విల్లండునందు సిన్ ఫీరుకమ్యూనిటీ వేరొక కమ్యూనిటీ ప్రాబల్యము లేనపుడు, ప్రభుత్వమువారు వారితో సమాధానము గుదుర్చుకొనక తప్పదు. విఘ్న సమస్యపరిష్కార మాలస్య మయిన కొలదియు, బాతీయవాదకమ్యూనిటీనించి,

సిన్ ఫీరుకమ్యూనిటీ విల్లండుదేశమున ప్రబలమయ్యెను. ఇంకను ఆలస్య మగునని, సమాధానమున కవకాశము లేప్పిపోవును. మూల కట్టంపుల కిది తరుణము గాదు. ప్రస్తుత విషమస్థితిని, కామన్సు సభవారు గుర్తించగలిగిరి. యూనియనిస్టుల తీర్మానమును తిరస్కరించిరి. తీర్మానమును పంపినవారు మాత్రమే, దాని కనుకూలముగ ప్రాబు నిచ్చి నటుల తోచుచున్నది. యూనియనిస్టుల తీర్మానమునకు అనుకూలురు 43 గురు. ప్రతికూలురు 439 మంది. యూనియనిస్టుల తీర్మానమునకు ప్రతికూలు రధికముగ నున్నను, కామన్సుసభ్యులు తమ పట్టుదలనికమీద కార్యయావమున గనుపరుపవలసియుండదు. విల్లండు సమస్య పరిష్కారముగ గానుండ, ముక్కుము యవాంతరము లనేకములు గలుగవచ్చును. మూలకట్టంపులు ప్రబలమై వ్యవహారమును చెడగొట్టవచ్చును. తాత్కాలిక ప్రయోజనములకొరకు, వివాదము బెరుగవచ్చును. ఇట్టి స్థితిలో స్వయంనిర్ణయసూత్ర మును చూక్కొనితో విల్లండును గమ్యస్థానము జేర్చ వీలగును. ఇండియా వ్యవహారమును గూడ స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి, పరిష్కరించుట సులభసాధ్యము. కామన్సుసభపై నిపుడు ప్రచండ బాధ్యత నిలిచియున్నది. సామ్రాజ్యసాధ్యము వారిహస్తములలో నున్నది. దానిని సంరక్షింప దలచినచో స్వయం నిర్ణయసూత్రము ననుసరించి పరాధీనదేశములకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించవలెను. కామన్సుసభవారి కార్యమును నిర్వహించెదరా? లాయరుజార్జిగారిందులకు బూని, సామ్రాజ్య గౌరవమును నిలువబెట్టగలరా?

మతస్వాతంత్ర్యము

విక్టోరియా మహారాణి గారి ప్రకటనమును భారతీయులు కొంతకాలము క్రిందటివరకు, స్వాతంత్ర్యరక్షణవ్రతముగ భావించుచుండిరి. ఆంగ్ల దేశములో మాగ్నాకార్టా నేటుల గౌరవించుచుండిరి. ఈ ప్రకటనమును వారలుల గౌరవించుచుండిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకు దాని నాధారముగ నైకొనిరి. రాజకీయసమస్యమునందేమి, మతస్వాతంత్ర్యమునందేమి, విక్టోరియా రాణి గారి ప్రకటనమును అభయ ప్రదాన మని తలంచుటచేతనే, సిపాయికలహమునకు పిమ్మట ప్రజలలో శాంతి గలిగెను. కార్యాచరణయందు, అధికారవర్గమువారి ప్రకటనము నెంతగ భంగపరచినను, ప్రజలకు దీనిపై విశ్వాసము దొలగిపోలేదు. అది ఎన్నటి కయినను పూర్ణముగ నాచరణలోనికి వచ్చునని వారు ఆశపడుచుండిరి. ఈ ప్రకటనమును గూర్చి సంకుచిత వ్యాఖ్యానము గావించినవారిలో కర్జను ప్రభువు ముఖ్యులు ప్రకటనము నందలి వాగ్దానములు, వీలగుసంతకకు మాత్రమే చెల్లునని వారు చెబుచునే, దేశమునందత్యంతమగు నపంతృప్తి జనించెను. ప్రజలవిశ్వాసము చలించజూచ్చెను. దేశవ్యవహారములు గూడ ప్రజలలో బెరిగిన యవిశ్వాసమున కనుకూలముగ నుండుటచే, అశాంతి వృద్ధి గాజూచ్చెను. కరాచీ విచారణలో న్యాయాధిపతిగ నున్న ఎల్విన్ డ్రెస్టను గారు జ్యూరీ సభ్యులకు కేసును విన్నవించుటలో, మత స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటనమును ఆర్థవిహీనము గావించిరి. ఈ ప్రకటనము దేశన్యాయమున కడ్డుపడదని, న్యాయాధిపతి జెప్పెను. రాణిగారి ప్రకటనమునకును "లా"కును భేదము గలుగునెడల,

“లా”నే తాము అనుసరింపవలయునుగాని ప్రకటనమును గాదని, న్యాయాధిపతి స్పష్టపరిచెను.

రాణిగారి ప్రకటనము మతస్వాతంత్ర్యము నొనగొనున్నది. ఇందుకు భిన్నముగ శాసనము జేయుట, ధర్మవిరుద్ధమని ఎంచవలయును. అట్టి శాసనమును అమలులోనికి దెచ్చుట న్యాయము గాదని, ప్రజలు భావించుట సహజము. లేనియెడల, జన్మస్వాతంత్ర్యముల నరికట్టుట కెట్టి శాసనములను నిశను కావించవచ్చును. మతస్వాతంత్ర్యమును ప్రజలు ప్రధానముగ భావించుచున్నారు. భారతీయులజీవితము మతబద్ధమయినది. మతముతో నది పెనవైచికొని యున్నది. పాశ్చాత్యదేశములందువలె మతమును అంగీని ఇవ్వము వచ్చినపుడు విడిచిపెట్టుటకు వీలుండదు. మహమ్మదీయులలో జనించి న భావతీవ్రతను గ్రహించుటకు, ప్రాచ్యఖండమున మతమునకును జీవితమునకును గల సంబంధమును గ్రహించుట యుక్తము. దానిని గ్రహించక, కిలాఫాత్ సమస్యను కరికించినచో, మహమ్మదీయదృక్పథమును కనుగొన వీలుండదు. కరాచీ విచారణ గురించి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, న్యూయిండియా పత్రిక సయితము జీవితమున మతమునకు గల ప్రాధాన్యమును గ్రహించ కుండెను. మలివిశ్వాసమునకును ఈ కేసునకును సంబంధము లేదని, న్యాయాధిపతి తెలిపెను. జ్యూరులు గూడ మత విశ్వాసములను తామలోచనకు దీసికొని రాలేదని తెలిపిరి. ఇట్టి స్థితిలో కరాచీ విచారణలో న్యాయము గలుగకబోవుటలో వింత యుండదు. కిలాఫాత్ నాయకులు పైనికులను మరలించినట్లు గాని, అందుకొరకు కుట్ర నలిపినట్లు గాని, ప్రాసిక్యూషన్ పక్షము ఋజువుచేయలేకబోవుట చే 131-వ సెక్షనుక్రింద గాని, 120 సెక్షనుక్రింద గాని నేరము నిలువకబోయెను. ఇక సిండితులు చేసిన నేర మేమి? 505 సెక్షనుక్రింద పైని కుట్ర తమ ధర్మమును నెరవేర్చు కుండుటకు ప్రోద్బల పరిచెడి ప్రతిపాదనమును వీరు గావించినట్లుల ఎంచి శిక్షించిరి.

కిలాఫాత్ సమావేశములో గావించిన తీర్మానముగూర్చి మచ్చటించుట, నేరముగ తలంపబడెను. ఆ తీర్మానమునందు, మహమ్మదీయమతధర్మము ప్రతిపాదించబడెను. మహమ్మదీయపవిత్రగ్రంథ మేమి దెలుపుచున్నదో దెలుపబడెను. శాస్త్రాభిప్రాయమును స్వీకరించుట, పీఠుకొడ్డుక్రింద దోసమని ఎంచుచో, మత స్వాతంత్ర్యమునకు రక్షణ యుండదు. పీఠుకొడ్డు శైక్షులను, మత స్వాతంత్ర్యమును రక్షించెడి ప్రకటనలకు లోబడి యో, వ్యాఖ్యానము జేయుట భావ్యము. లేనియెడల, నూతనసంస్కరణములను వాని గమ్యస్థానమును సయితము పీఠుకొడ్డు శైక్షులక్రిందకు దీసికొని రావచ్చును. రాజద్రోహమునకు సంబంధించిన శైక్షులక్రిందకు, హైందవశాసనసభలో స్వపరిపాలనము గూర్చి యిటీవల నిచ్చిన యువ న్యాయములను సయితము దీసికొని రావచ్చును. సార్వభౌముల ప్రకటనలకు విరుద్ధముగ, శాసనముల కర్థము జేయుట అనర్థదాయకము. తమ మతవిశ్వాసముల కుపద్రవము వాటిలేవని, మహమ్మదీయులు వెలగొందుచున్న నీ సమయమున, కరాచీ విచారణలో న్యాయాధిపతి తెలిపిన యంశములును, నాయకులపై విధించినశిక్షలును, ఆ సంఘమును మరింత అశాంతిభూయిష్టము గావించుటకు మాత్రము తోడ్పడును. ఆలీసోదరుల నిర్బంధముల సందర్భమున బొబాయి ప్రభుత్వమున భారతీయ సభ్యులు

భిన్నాభిప్రాయములయినను, నాశ్చర్యపడ నవసరముండదు. కరాచీవిచారణఫలితము ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమునకు శారవ్యదముగ లేదు. దేశములో నశాంతిని పోగొట్టుటకు గాని, కిలాఫాత్ సమస్యను సామ్యముగ కరిష్కరించుటకు గాని అనుకూలించదు. మితవాదకృత్రిక యగు లీడరు సయితము, రాజకీయకలిశితు లిందువలన చక్కబడవనియు, ప్రాసిక్యూషన్ నెలకొల్పుటవిషయమై తనకు గల సందేహము వెనుకనే తెలుపబడె ననియు, వ్రాసెను. కరాచీ విచారణఫలితము జూచి యయినను, ఇండియా ప్రభుత్వమువా రీశిక్షలను రద్దుజేసి, మతస్వాతంత్ర్యము విషయమై ప్రజలలో మరల విశ్వాసమును నెలకొల్పి, కిలాఫాత్ స్వరాజ్యసమస్యలు త్వరలో కరిష్కార మగుటకు పాటుబడుట భావ్యముగ నుండును. వారందుకు గడంగినను తేకున్నన, ధర్మకథమునందు దేశమెక్కుడు త్యాగముతో కృషిసలిపి, స్వరాజ్య సిద్ధిని త్వరలో బడయు ననుటకు సందియముండదు.

దిద్దుబాటు

నిన్నటి పత్రికలో ప్రధానసంపాదకీయవ్యాసమునందు మొదటి కాలములో, మొదటి పార్తాయందు చివరనుండి అయిదవ పంక్తిలో “117-వ సెక్షనుక్రింద సిపాయిలను తిరుగదీయుటకును” అని పొరబాటున వ్రాయబడెను. అందుకు బదులుగ “117 సెక్షనుక్రింద వదుగురకన్న నెక్కుడు మంది చేసెడి నేరమునకు ప్రేరేపణజేయుటకును” అను దిద్దుబాటుండవలె నని చదువరులు గ్రహించ ప్రార్థితులు.

స్థానిక వార్తలు

ప్రచురణ సంఘము:—దివాన్ బహదూరు మోవర్లరామచంద్రరావు పంతులుగారు మద్రాసు ప్రచురణ సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కిలాఫాత్ నాశకుని నిర్బంధము:—చదరాసు రాజధాని కిలాఫాత్ సంఘ కార్యదర్శియగు అబ్దులు మజీదు షరారుగారిని నిన్న సాయంకాలము 7 గంటలకు ఆరెస్టు చేసి తంజావూరుకు తీసికొనివెళ్లి రని తెలియుచున్నది.

దత్తమండల ట్రేడుము:—బస్టో జిల్లా ఆలూరు తాలూకాలోని సీకత్, కొకవరి గ్రామములలో ట్రేడునివాసం సహాయము చేయుటకు నిర్ణయించినాము. గి, 2 రోజులలో పనిని ప్రారంభించెదరు. అనంతపురం జిల్లాలోని ప్రదేశములలో రెండు మామ రోజులలో పనిని ప్రారంభించురు. కర్నూలు జిల్లాలో పనిని ఇదివరకే ప్రారంభించినారు. నాగలానరంలో కాక, మార్కాపురములో గూడ యీ ట్రేడునివాసం సహాయము చేయబడుచున్నది.—గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ.

పోస్టల్ ప్రకటనము:—మద్రాసునుండి నవంబరు 4 తేదీమొదలు ప్రత్యేకవాణ్యము రంగూనుకు ఉదయం 10 గంటల కొక స్టీయరు బయలుదేరుచుండును.

రిజిస్టరుకాని ఉత్తరములు మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో ప్రతిభక్తవాదం ఉదయం 8 గంటలవరకును రిజిస్టరు వుత్తరములు గాని పోస్టులుగాని గురువారం సాయంత్రం 4 గంటలవరకును తీసికొనుటకు. ఎవోఆఫీసులో కాలగర్హం మెంబర్లతో ఆక్కిడ విచారించిన తెలియగలదు.

బస్ బీచ్ సభ:—నవంబరు 4 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రీఫింగ్ వీచి వద్ద మద్రాసు మున్సిపాలిటీ కలెక్షనరే ఆఫీస్ యజమాన్యమున జరుగును. అప్పుడు కరాచీ విచారణలో జ్యూడిషియల్ కమిషనరు గారు మున్సిపాలిటీ మతభావములను నొప్పించి చేసిన ప్లేటుమెంటుల సభిక్షేపించు తీర్మానములు జరుగును.

ఇతర పట్టణములలోని కిలాఫాత్ సంఘములవారు గూడ నల్లె సభల జేయవలసిన కిలాఫాత్ జమైయాత్ ఆఫీస్ సెకటరీ గారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

గత మంగళవారమునాడు రాజప్రతినిధిగారు యం. ఎ. జిన్నాగారితో సంభాషించిరి.

వేల్పు యువరాజుగారు కలకత్తాకు వెళ్లినపు డతనికి ప్రాచ్యదేశముల వింతలు, నాట్యములు మున్నగునవి జూపుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

చాలు కాశీశివర చక్రవర్తిగారు స్నాన్జిలిమును మూడుభాగములుగ జేసి అందు జ్యోతిషపత్రికా కార్యాలయమునున్న దినపత్రికనున్న, మొదటి భాగమును చిటగాంగు కాంగ్రెసు కమిటీ కిచ్చివేసియు, స్వగ్రామములో కొన్నిభూములనున్న పడేడబ్బునున్న రెండవభాగమును దేవతారాధనకై ఇచ్చివేసిరి యు, పాధర్ భూలాపట్టణములలోనియున్ను జ్యోతికార్యాలయమునకు పడమ నున్న భూములనున్న జ్యోతివారషత్ కనున్న తనకొడుకుల కిచ్చిరనియు చిటగాంగు కాంగ్రెసు కమిటీ సెక్రటరీ యగు ప్రసన్నకుమార్ సేనుగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

యువరాజుగారి ఉపన్యాసములు

ఢిల్లీ, నవంబరు 1:—వేల్పు యువరాజుగారు భారతదేశము చేరిన పిమ్మట, వివిధస్థలములందు చేయు ప్రసంగములను ఆలస్యము లేకుండ వార్తాపత్రికలకు జేర్చుటకును, ప్రజలనేకులకు పంచిపెట్టుటకును తిండ్రి, తిగాలు శాఖవారు యేర్పాట్లు చేసిరి. రాజప్రతినిధియొక్క ఉపన్యాసము లెప్పు డేవార్తాపత్రికలకు జేరుటలేదా, అది నవంబరు 10 వ తేదీ లాగా వేల్పు యువరాజుగారి ఉపన్యాసములను బంపగలదు, డైరెక్టరు, సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్, ఢిల్లీ అను చిరునామాకు వ్రాయవలయును; తంతవాల్లలను లేకుండు మే బంపవలయునని నవంబరు 10 వ తేదీ లావుగా, స్థానిక పోస్టుమాపురు జనరలు గారితో నెర్పాట్లు చేసికొనవలయును.

పాట్నా వార్తలు

పాట్నా, నవంబరు 2:—పాట్నాలో ఒకసేతిప్రదర్శనము జరుగెను. గట్టి అంబుగల ఉత్తమమైన ధోవతని నెయు నతనికి బొంబాయి సెన్సార్ కంపెనీ ఆధికారి ఇ. వి. సెన్సార్ గారికొక బంగారు పతకమును బహుమానముగా నిచ్చును. టన్నూరుతో నెయుడు మంచి బట్టు “సిన్హాప్రభృతి బంగారు పతకము” బహుమానముగా నియ్యబడినది.

రాష్ట్రమునందు అన్నిస్థానక సంఘములందును, పురపాలక సంఘములందును ప్రభుత్వమువారు నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక ప్రతినిధులను నియమించ వల యనని గతేత దత్తసింగుగారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసులో నొక తీర్మానము నుపపాదించ నుద్దేశము చున్నారు.

బర్మా సంస్కరణములు

రంగూన్, నవంబరు 1:—బర్మా సంస్కరణముల కమిటీ అధ్యక్షుడు గౌ. వైలుగారు ఈదినము రంగూన్ పట్టణమున కేరి. శుక్రవారమునాడు సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారు తమచారణను ప్రారంభించురు. బర్మాప్రభుత్వకార్యదర్శి ప్రప్రభుమున సాత్యమిచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఈ విచారణసంఘమువారిక పంపిన రెండులేఖలు వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినవి వీలైనంతవరకు చాలమందిప్రజలకు నియోజకాధికారులు నియ్యవలయును. ప్రజలు స్వయముగ వోట్ల నియ్యవలయును. కాంగ్రెసులో 100 కి 80 కి వైగా సభ్యులు ఎన్నుకొనబడవలయును. అని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు వారలేఖలు సూచించుచున్నవి. బర్మాదేశములనాయకులమాత్రము విచారణసంఘము ఎదుట సాత్యమిచ్చుగూడదని అలమిచున్నారు. భారతీయులు తమకు సాంఘికప్రాతినిధ్యము నియ్యవలయునని గొరుచున్నారు గాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు విరోపియనలు, ఆంగ్లోహైందవులకుమాత్రమే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునిచ్చిరి. అల్పసంఖ్యాకులుగా నుండు సంఘముల ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారే నియమించుదురు.

అనంతపురం నుండల కాంగ్రెసుప్రచారము:—ఇదివరలో ఆంధ్రపత్రికలో పయించిన లెక్కగాక ఇటీవల మేదాపురం వెడ్డమొగలాయిపల్లె గుండువారిపల్లె శ్రీకృష్ణలై మైలముద్రము కెసాపుయ కొడవగారిపల్లె తొగగకుంట గుంతపల్లె వర వాయకల్లి బసంపల్లి వెలుమర్తి గుంతకలు. ఈ గ్రామాలలో 13 గ్రామసంఘములు స్థాపింపబడినవి. నేటివరకు మొత్తమున 266 సంఘములు స్థాపింప బడినవి. సభ్యులు 6508, రాటుములు 10015 మూతము. ఆ. వేరనార్యకవి వండల సంఘాధ్యక్షుడు

భారత స్వపరిపాలనము

(0)

సామ్రాజ్య శాసనసభలో సంపూర్ణ చర్చ

సర్ విలియం విన్సెంటుగారి సమాధానము

VIII

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ (ప్రధాన కార్యదర్శి) లకు గా. సర్. విలియం విన్సెంటుగారు ప్రభుత్వ పత్రమున సమాధాన మొసంగుచు నిటుల యుపన్యసించిరి:

అయ్యా, మన శాసనసభలో ప్రస్తుతము చర్చకొరకు ప్రవేశ పెట్టబడిన తీర్మానములను, మాచనలను స్పష్టముగ నివేదించిన బాగునందేదని నేను తెలుసుచున్నాను. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణముగ 1921 లో నొసగుటయు, అప్పుడే భారత ప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వవిధానమును ప్రవేశపెట్టుటయు, 1930 లో భారత ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగ పాఠ్యతాయంతముగ చేయుటయు, అసలు తీర్మానముయొక్క యుద్దేశ్యముగ నున్నది. భారత ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగ పాఠ్యతాయంతముగ 1927 లో చేయవలసి న ద ని కే వ గి రి అ య్య రు గా రు కోరిరి. ఈ ముఖ్య తీర్మానము న కనేక సవరణలు గలవు. వానిలో ముఖ్యమైనవి రెండు గలవు. రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే యొగింతుమను, భారత ప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వవిధానమును వెంటనే నెలకొల్పుటమను ఒకయుపసంఘమును నియోజింపవలెనని యొక సవరణ కొరచుచున్నది. ఒకటి రెండు శాఖలలో తప్ప అధికారమునంతయు శాసనసభకప్పగించవలెనని కోరికగ నున్నది. నైతిక శాఖనుగూడ యీ సభవారి యధికారము క్రిందకు తేవలె నని చాక్లరు గవర్నరు గారి సవరణ కొరచుచున్నది. ఇది ముఖ్యముగ నాలోచింపదగిన విషయము. భారత ప్రభుత్వ చట్టములలోనికి వచ్చి యొకను తొమ్మిది మాసములైనను గాకముందే యీ తీర్మానము చట్టమునందు తీవ్రమగు నిట్టిమార్పుల గోరుచున్నది. చట్టములోని కొన్ని సెక్షను లింకను అచట లోనికి రాలేదని చెప్పుటను. ఈ సభాసభ్యులు భారత ప్రభుత్వము వైఫల్యములను గలిగియుండవలెనని కోరుట సహజముగ నున్నది. ఇట్లుకోరుటకు వారుచాలా యభివృద్ధి జూపిరిని నేనంగీకరించుచున్నాను. ఈ శాసనసభవారు ప్రభుత్వమునకు సాహాయ్యము చేసిరి తెలుపుటలో నే నెప్పుడును వెనుకదీయుండలేదు. శాసనసభవారికోర్కెలను నెరవేర్చుటలో ప్రభుత్వమువారు కత్తికొలిది తోడ్పడినకూడ నేను చెప్పుటను. ఈ సవరణయొడ ప్రభుత్వమువారి స్థితి క్లిష్టముగ నున్నది. ఆగస్టు 20, 1917 నాడు తెలుపబడినటుల సార్వభౌమ ప్రభుత్వము వారియభిప్రాయమే తీరుననున్నదో మీకు వివరింపవలెనని. హిందూ దేశ కార్యదర్శిగారి యుపన్యాసమునందు వివరించుచున్నాను:

“రాజ్యానిర్వహణ శాఖలన్నిటియందును భారతీయుల నింకను నియమించుటయు, క్రమముగ పాఠ్యతాయంతపరిపాలనమును బొందుటకవకాత మొసగు స్వపరిపాలనాసంస్థలను నెమ్మదిగ పెంపొందించుటయు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఈ యుద్దేశ్యముతో భారత ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ కేటగించుచున్నారు.”

కొంతసేపైన తరువాత, కార్యదర్శిగారు ఇటుల చెప్పి దొడరిరి.

“ఈ యుద్దేశ్యము క్రమాంతరములలో నెప్పుడు నెరవేరగలదు. క్రమాంతరములనుండి యభివృద్ధిగనుకాల, స్వభావ, పరిమితిని నిర్ణయించుబాధ్యత బ్రిటిషు, భారత, ప్రభుత్వములవై గలదు. భారతదేశ తేజాభివృద్ధిల పాఠ్యతాయంత పీఠికై నేనెల్ల దు. నేనకవకాత మెవరి కొనగబడుచున్నదో వారు ఈ ప్రభుత్వములకొనగలరొద్దాటునై యీ నిర్ణయ మాధానపడియుండును.

భారత ప్రభుత్వ చట్టమునగూడ యీ విషయము స్పష్టముగ నుదాహరింపబడి యున్నది.

“భారత ప్రభుత్వ చట్ట మామోదము కడనెప్పటికంటె పది సంవత్సరములు గడచినప్పటికి పార్లమెంటులోని రెండు సభల యధికారము కడన హిందూ దేశ కార్యదర్శిగారు కమిషను సభ్యులచేతను శ్రీ సాక్ష్యముని యంగీకారమునకు బంపెదరు. ప్రభుత్వవిధానము ఎటులపనిచేసెదయు, పాఠ్యతాయంతస్థులై యభివృద్ధి జేసెదయు, పాఠ్యతాయంత పరిపాలనము నెంతవఱకు ప్రవేశపెట్టదగినదియు ఈ కమిషను సభ్యులు విచారణ గావించి నివేదింతురు.”

జాయింటు కమిటీ నివేదికగూడ యిటులనే స్పష్టముగ చెల్వినది.

పది సంవత్సరములు ముగియఁజూపుక కమిషనును నియోజింపగూడదని యీ కమిటీవారి యభిప్రాయము. వోటరులపట్టికల యోగ్యతయందుగాని ప్రభుత్వాయత్త, ప్రజాయత్త, శాఖల యందుగాని, రాజ్యాంగవిధానమునందు గాని యీలోపుగ నెట్టి ముఖ్యమగు మార్పులను గావించగూడదు.”

ఈవిషయమై భారత ప్రభుత్వమువారిస్థితి యెటుల నున్నదో స్పష్టపడుటకై యీ భాగములను వివరించితిని. ఈ భాగములు సింధూములనియు వానిని మార్పునూడ దనియు నాతలంపు గాదు. ప్రభుత్వమువారి నేటిస్థితి చాలకాలము మార్పుజేందక యందున నియు నేను అంగీకరింపను. భారత ప్రభుత్వమువారిగూడ నిట్టివిషయములు తెలియును. రాజ్యాంగమంత్రిగా నేమేమి పలికిరో మానుడి:

“పరిసంవత్సరముల వ్యవధి చాలతక్కువ గావున యీ కొలిదికాలము లోపుగ తటాలున భారతదేశపరిస్థితులందు అభివృద్ధికరమగు మార్పులు గలిగిన నాస్పేహితుడు చాలపారవడినాడు. ఈ చట్టము పార్లమెంటును బంధించదు. ఈలోపుగ నే కమిషను నెప్పుడైనను నియోజింపవచ్చును.”

తరువాత మరల నొకపర్యాయ ముపన్వసించుచు కార్యదర్శిగారు క్రమాంతరము లనవనములని తెలుపుచు సంస్కరణముల యభివృద్ధినిగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఈ యుపన్యాసమును గూర్చియే కాబోలు జమ్నాదాసుగారు కొంత చర్చించిరి.

ఈసభాసభ్యులనేకులు కొరచు అభివృద్ధిచూచవలయుండ కార్యదర్శిగారు దరణభావముతో నున్నారని యందువలన స్పష్టమగుచున్నది. కాని యంతకొలిదికాలములోపుగ, కొద్ది యనుభవముగలగానే, విశాలకరములగు మార్పులను గావించ జేయుటకు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధముగ నున్నారా యని చనవలెదగును, గమనించుట యుక్తముగ నుండును. ఇది వఱలో కావించిన విచారణలను వానిఫలితములను నిరాకరించి యంతమాత్ముమగునభవము × లిగినంతటనే క్రొత్తచట్టములను పార్లమెంటునహజముగ నామోదించునా? అదియునుగాక కార్యదర్శిగారి పర్యాయలోన, పార్లమెంటువారి నిర్ణయముతోను అనుకూలముగ నుండనిమార్పులను మాచనలను అంగీకరించుట భారత ప్రభుత్వమువారివిధిగనుండదని నేనువిన్నవించుచున్నాను. ఈసభవారుగాని, మంత్రులుగాని, రాష్ట్రీయ శాసనసభలుగాని చేసినకార్యములనుగూర్చి నేను ప్రశంసించినటులనే అందరును తలంచుచుండ వచ్చును. ఇది వఱలో నేను చెప్పినమాటలనుండి యిప్పుడు వెనుకాడను. కాని అచ్చటచ్చట నొసగిన యభిప్రాయములను ఇట్టిసభలో ప్రకటించుట నాకు సమర్థముగ లేదు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభను, శాసనసభ వారు ప్రభుత్వమును కొనియాడు చుండుననియే తెలంచినను, తొమ్మిదిమాసములలోపుగా నీవిధానమునంతటిని మనముపయోగించుకొని యనుభవము సంపాదించుకొంటిమా? లేక భావికాలమున ఒకదినమునకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును బొందుటకుపీలుండునని తెలంచుటకును తగునా? మనమెప్పుడు నవలసినకట్టములు, సంస్కరణలనేకములు. ఈవిషయము నొకరాజకీయభిప్రాయమును తెలంచినటులగాక సామాధానముగను నిష్పక్షపాతముగను సభ్యులలోచింతురని నేనుకోరుచున్నాను. శాసనసభలు, వోటరులు, యోగ్యతసభ్యులను మనమింకను కనుకొనజాలకుంటిమని తెలిపిన న్యాయముగనుండదా? ఇప్పుడు తమకొనగబడిన బాధ్యతనే చక్కగ నిర్వహించుకొనగలిగిన కత్తిసాహస్యములు వోటరులకుగలదని యెవరైనను చెప్పసాహసించగలరా? వాస్తవముగ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము గావించినగాని యిట్టిసభకు అధికారము నొకంకట సంస్కరణముల యుద్దేశ్యముగాదు. పాఠ్యతాయంతపరిపాలనమన నాభిప్రాయము మిది గాదు.

కనుక గతపర్యాయము ఎన్నికలలో నేమి జరిగినో యొకంత పరికింతుము. బ్రిటిషుహిందూస్థానమునందు నివసించెడి 25 కోట్ల ప్రజలలో నీ సామ్రాజ్య శాసనసభకు ప్రతినిధులనెన్నుకొనుటకు అధికారము మహాంక కోటి, 600కి గలదని గా. సభ్యులెరుంగురా? ఆ ఒక్కకోటిమంది వోటరులకు గాను

ఒకలక్ష ఎనుబదిరెండువేలమంది మాత్రమే తమవోటుల నిచ్చి రనిగూడ వారికితెలియునా? వోటరుల కొనగిన యధికారమును, స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించుటలో వా రసమర్థత జూపి రని యందువలన తెలియుచున్నదని తెలచెదను. శాసనసభవారి విషయములను గమనించెదరు గాక! సంస్కరణవిధానము, శాసనసభ, వోటరులప్రదేశము లింకను ప్రారంభదశయందున్నవనుట యన్యథామా? ఒకవేళ సభివృద్ధి జూపినను, పక్షస్థితి యొకనురాలేదు. కేంద్ర శాసనసభ్యులెల్లరు తమబాధ్యతను గుర్తించిరాయని నాకు కొంతసందేహముగ నున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులెల్లరును ఇటులనే యభిప్రాయపడుచున్నారు. సభ్యు లిప్పుడే తమబాధ్యతను గుర్తించుచున్నారనుట నిస్సంశయము. ఈసంస్కరణము లేచాల గొప్పవి విశాలకరము లైనవి. కాబట్టి మీరు మరల సంస్కరణములను కోరక పూర్వ మిదివఱ కొనగబడినవానిఫలితమును కొంచె మైనను మేము చూచిన బాగుగ నుండునని సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారి శాసనసభవారికిని భారతీయులకును ప్రత్యుత్తరమియ్యరా?

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించుటకు పీఠికాలములో మనకు సామర్థ్య ముండునని యీసభా సభ్యులెవరైనను అనుభవపూరితమైన యభిప్రాయ మొసగగలరా? స్వపరిపాలనా స్వత్వమునకు ముఖ్యమగు నాధారము లెవ్వి? మొదటిది పౌరత్వము, జాతీయత, యనుభావములను గుర్తించుట. రెండవది దేశమును సంరక్షించుకొనుటకు సామర్థ్యముండుట. ఇప్పుడెప్పుడు జాతీయభావము దేశములో వ్యాపించుచున్నది. ఇందుకు ముఖ్యముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే తోడ్పడిరి. కాని అయ్యో కాకింగారు చెప్పికంటుల ఈజాతీయభావము ప్రజావశిల్ల వ్యాపించెనని ఎవరును ధైర్యముగ జలుకజాలరు.

మావలాల విప్లవమును గూర్చి యొకంత యాలోచించుడి. విప్లవకారులు భారత ప్రజాస్వామ్యమును స్థాపింప నుద్దేశించిరా? ఎన్నటికినిలేదు. కిలాభతు పతాకముతో మహమ్మదీయ ప్రజాస్వామ్యమునే వారు స్థాపింప సమర్థులైనారు. ఈదేశములో వివిధజాతులలో నింకను భేదములు స్పష్టము గలవని వీనివలన తెల్లమగుచుండుటలేదా? ప్రభుత్వమువారు మిత్రభేదము కల్పించి రాజ్యము చేయుదురని ప్రజలలోపించుచుండునని నాకు తెలియును. నేను ఆయాలోపణను ఖండించుచున్నాను. బ్రిటిషు రాజ్యములో నొకభాగముగ నుండి స్వపరిపాలన గలిగియుండులాగున ఈదేశమును చేయుటకు మేము తోడ్పడుచున్నాము.

నాస్పేహితుడు కేవలగిరి అయ్యరుగారు—అయిన ప్రస్తుతము సభయందు లేనందులకు చింతించుచున్నాను—స్వపరిపాలన గలిగియుండెడి దేశములను రెంటిని పర్షియా చైనాలను పీక్కిని నారు. అయ్యా, యీరెండు దేశములన్న దురదృష్టమగు నుదాహరణము లుండునా యని యడుగుచున్నాను? ప్రస్తుతము చైనాగతియేమియో చూడుడి. ఆ త్రితమునకు దక్షిణమునకు కలహములు, బలిమచుగు ప్రభుత్వచట్ట గన్వింపనే గన్వింపదు. నైతిక పరిపాలనలే అచ్చట ప్రభుత్వము జేయుచున్నారు. పర్షియా ప్రభుత్వము స్థితి యొకను కోచియముగ నున్నది. దేశమునందు శాంతి లేదు. బయటి దేశములనుండి ఆవుగా సామును పుచ్చుకొని కాలక్షేపము చేయవచ్చు నుద్దేశముతో రాజ్యము సాగుచున్నది. రుష్యాలో నిండుమించుగా భారతదేశపు స్థితిగతులేయున్నందున కొంచెము సరిపోల్చవచ్చును. ఇచ్చటివలనే, రుష్యాలోని జానపదులు విద్యావిహీనులు. అచ్చట విద్యావంతులు విప్లవమును తెచ్చివెట్టిరి. ఇచ్చటను విద్యావంతులనేక యుద్దయముల కల్పించిరి. అచ్చటను ఇచ్చటను సామాన్యముగ విద్యావంతులే నాయకులుగ నున్నారు.

రుష్యాలో తొందరపడి అమాంతముగ ప్రభుత్వము నందు మార్పు గావించినందున ఫలితమేమియో చూడుడి. ఎచ్చట జూచినను ఆకాంతి, చిత్రవధలు, నాశనము, కజవు. ఇంచుమించుగ అచ్చటి స్థితిగతులను ఇచ్చటవలెనే యొకటిగ నున్నదని నేను తెలంచెదను.

దేశమునకు తగిన నైతికబలమున్నదా యను విషయము ఆలోచింపదగిన వానిలో రెండవ మాత్రము. విదేశములనుండియు దేశములోని కట్టలనుండియు సురక్షితముగ ప్రజలను కాపాడుటకు తగినంత నైతిక బలముండ వలయు గదా. 1926 కుగాని, 1927 కుగాని, 1930 కి గాని సరిహద్దులను దేశమును కాపాడుకొనుటకును, దేశమునందలి యల్లరుల నణచుటకును తగినంతమంది భారత సైనికాధికారులును, భారత సైనికులును ఉండునని యీసభాసభ్యులెవరైన నాకు నిక్కచ్చిచేయగలరా? నేనే యధికార సభ్యుడనైయుంటి నేని భారతీయాధికారులచే నడుపబడెడి భారత సైనికాధికారుల సభివృద్ధి నేయ

వైకుంఠానందాచార్యుల పద్మవిజయపురము వీధిముగ్గుల వైకుంఠాచార్యులది, ఎప్పుడు యేమిమధ్య నేలలకు వేయవలసినది, ఇక మాత్రా నెదము.

చెందిరత్త

(3188)

● 2019 年 1 月 1 日以后新取得

DUNCAN STRATTON & Co.

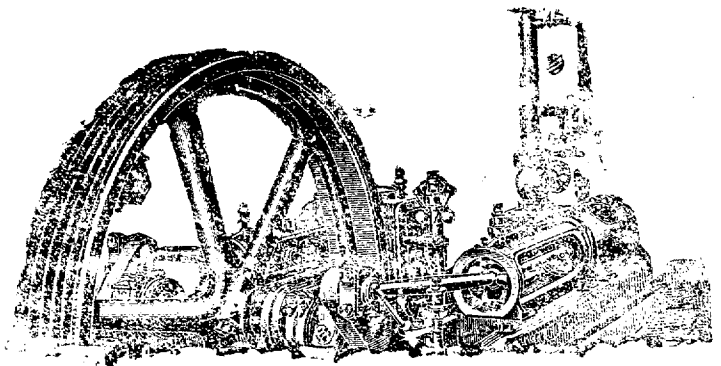
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

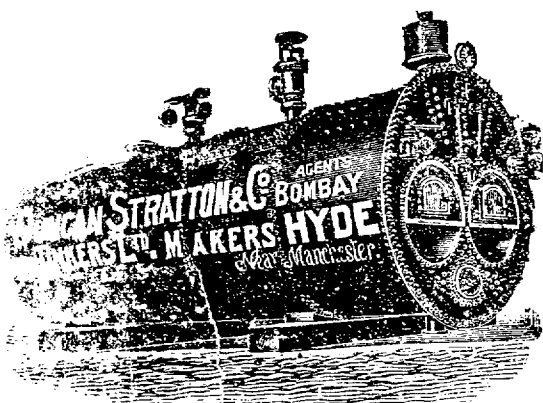
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ 6 అం.
వరకు యిందును.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెసురు
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకును.

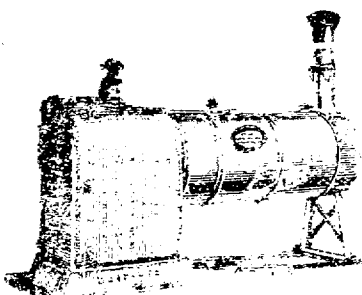
హైక్రాను స్ట్రీట్ కార్నిష్ బాయిల్లు.

హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిల్లు.
పొడవు 28 అం. మొదలు 82 అం. వరకును.

డయామీటరు 6 అం. మొదలు 10 అం. వరకును.
మొదలు 10 అం. వరకును.

వర్తికల్ బాయిల్లు.

లోకో మల్టిప్లయిలర్ బాయిల్లు.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌం. 120 పౌం. 150 పౌం. వరకును.

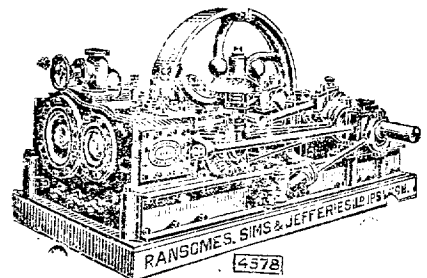

మొదలు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల వరకును.

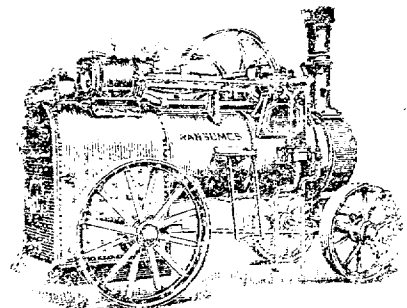
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిప్సింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషినరీ
మాది ప్లీటింగు మెషినరీ
మాది వీలింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్లు
కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగు మెషినరీ
మాది మిల్లు మెషినరీ
మండుగడ్డచేయు మెషినరీ [నలు]
వడ్డ బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
కాగితము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరములు
కొరముల మాది వరకు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్లు) కొరములు
తేలులు వర్క్యూమెటర్ కొరములు
స్టీలు ప్లాటింగు, కట్టింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరన్ అండ్ కాట్టె బరన్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

ఫ్రెడ్ బెనెట్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాని' ఎంజినులు.

(కాన్ కుమార్ మొనముడి పోల్ తియబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.)

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

బోర్న్ ల స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, లోక్ ప్రెసుర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీర్లింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేజర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

అమతాంజనము అన్నీ నొప్పలకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, వడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పలు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పలకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బితో చూడ గల రూపు 0—10—0; డజన్ 1—కి రూపు 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కేలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

